

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Melyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
 Yldében: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

LÁSZLO JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

Kovács Gusztáv állapota válságosra fordult. Fejérváry a királynál. — A béke jegyében.

TOLLHEGYEN.

— jan. 23.

(Az a mi nagyhatalmi állásunk!)

Szerbiának ultimátumot küldött Goluchovszky a ványoni dolgában, a kis Szerbia azt üzenté vissza, hogy „*eb ura fakó*” — tegyen róla az osztrák, ha ugyan tud. Hát nem tud róla tenni Goluchovszky, Szerbia bennünket újfé megkőniggrécezett. A mit Ausztria nem tanult el Japántól, azt eltanulta Szerbia. Ugynevezett „*nagyhatalmak*” is gyöngéknek bizonyulnak harcaikban, ha seregeiket nem nem vezeti a vágyukban kielégített és szabadságukban büszke népek nemzeti érzése, kis nemzetek ellenben kis Dávidként győzedelmeskednek a Góliátok felett, ha parittyájokat a nemzeti öntudat alapjáról röpitik tova. Szerbiának van nemzeti öntudata, züllőfélben levő monarchiánk ityennel nem rendelkeznek, enélfgova háboruban csakugy megverné az a bátor és okos kis nemzet, a mint megverte a diplomácia küzdterén. Osztrák generálisok ez idő szerint sokat irnak a lapokban és adnak elő a tisztikaszinókban a japán orosz háborúról, azonban a japánok győzelmét csupa kisszerű okban (jobb fegyverek, jobb generálisok, alaposabb helyismeret stb) keresik. Ezek is szükséges föl tételei a hadviselésnek, ezek nélkül is szü-

kölködik becses armádiánk, meg is verik ezér', de egy generális sem mutat arra, hogy Ausztrában egy rabzsolga ország elégedetlen hadserege küzdött és megverte a szabad nemzet szabad fiaiból toborzott ellenség. — Próbáljon csak az osztrák harcakelni az elégegetlen Magyarország és züllött Ausztria katoráival Szerbiával és olyan színjátékot idéz elő, a melyben nekünk jut Oroszország szerepe, Szerbiának ellenben a Japáné.

(Sikos a járda.) Mélyen tisztelt kirendeltség, van arra ideje, hogy a magas politika mellett kisé ügyet vessen a közrendészet követelményeire is? Tele vannak a járdák és utcák — söpreten hóval. — Tessék a söpretést elrendelni, az esetben mindenki elősmeréssel veszi, ha a rendőrség nem csak a saját, hanem a más háza előtt is söpör. A nyakunk törhetik a sikos járdákon. Miután nem bizonyos, hogy csupa ellenzéki nyak talál eitörni, tessék a járdákat hamuval behintetni — Felhasználhatná például a helyettes főkapitány ur azt a port, a melyet Kovács ügyben szórtak a világ szemébe . . .

(A ki Bodával komázik.) „Sohse bántságok azt a Boda urat” — mondja egy

jól táplált polgártársunk — „mert finom ur az, nekem pedig kedves komám!”

— „Helyes (felelik az öregnek) komának komája lehet Boda ur kigyelmednek, de a szabadságban mégsem egyéb, mint *coma bacillus!*”

„A nyomor, a szenvedés . . .”

— jan. 23.

Sivár lélekkel, teljesen reményvesztetten rójuk a napokat. Van okunk gyanakodni minden békekisérle őszinteségében. Járjon itt közbe akár Lukács, akár Wekerle, akár más minevű ur. Az teljesen mindegy. Tudja mindenki, hogy a béke nem azokon mulik, hogy az ország sorsát ők nem fogják eldönteni. Az egész nem egyéb, mint ámitás, amelylyel finoman szőtt hálóba akarják a jó bécsiek becsalni a nemzetet.

Onnan indulnak ki, hogy a jó magyarok, amennyire nagy megalkuvók, a sok nyomor és szenvedés mián egy szép napon hallgatnak a hazafiasan aggódó jó szívükre és beadják a derekukat. Látjuk, hogy a kormány tettei mind oda irányulnak, hogy a magyar hazafias szívet puhítsák. A jog védel-

Jegyzetek.

LXVI.

A szerelemnek sok a nagy csapása
 Nem szerettetni még a legkisebb!
 Ki változtatna Isten rendelésű?
 Sajogjon csak tovább a lelki seb.

De ha szeretsz s kiért egy élet adnál,
 Hitvány kezek közt vesztét kergeti,
 Nézed a partról fuldoklása végét
 S ő segítő két karod megveti;

Ha érzed, hogy te jobb, feláldozóbb vagy,
 Míg az a másik a hitvány, silány,
 Gógós mosolylyal végzi aratását
 S az üdvöd néki játékszer csupán;

Ha tudod, hogy csupán a meg nem értés,
 Egy gyászos tévedés játszik veled,
 Megmentened, ha egyszer hallanád csak,
 Mi tiszta hű szív megvetett szíved;

Ha hallod a bösz örvénynek zugáát,
 A szerettetett mely bezárja majd,
 De ő nem hallja szavadat s a fájt,
 Az intő szót, a reszkető sohajt;

Ha tudnod kell, hogy boldogsága romján
 Tér vissza csak hozzád, elkésve már,
 A te sírod, vagy az ő kora sírja
 Mindent meggátol, éjelébe zár, . . .

Oh bár e kínos, ezt a tohetetlen
 Vergődést szív ne érezné soha!
 . . . Mérget hogy önt a szeretet a szivbe,
 Pedig van annyi anyhe balzsama!

Gáspár Imre.

Hozzánk intézett kérdésre feleljük, hogy a „Jegyzetek” című verssorozat önálló kötetben fog megjelenni. Nem régi versek felújítása, nem új érzések és új élmények kifejezője a ciklus. Régi verseket nem újít fel a szerző, mert azok — fiatalosak. Új élményeket sem énekel meg, mert ehez már öregek a lant. Régi emlékekből, régi érzésekből, a hosszú s nem éppen boldog, vagy sikeres élet tapasztalataiból leszűrt tanulságok és refleksiók e versek, a mint illik is, hogy a vénhedt poéta egy kis ekstraktumával szolgáljon mindannak, a mi életében megmozgatta a lelkét. Olybá vegye az elnéző közönség azokat a késő virágokat. — A kötetre megjelenésekor felhívjuk olvasóink figyelmét.

A kártya játszma.

(Elbeszélés.)

— Irta: H. Nagy Jenő. —

Ruszkayéknál voltunk vacsorán. Ugy a házi gazda, a mi kedves Tóni barátunk, mint felesége, a legszivesebb vendéglátásban részesítettek bennünket s mindnyájan egész otthoniasan éreztük magunkat.

A jó étvágygal elköltött vacsora után a társalkodóba vonultunk, hol az urak egy része leült a kártyaasztalokhoz.

Négyen ültek le tarokkozni; Szunyay a képviselő és a kedélyes plébános azonban a kaláber hívei voltak. Játsszani akartak, de nem volt harmadik játsszó.

Szunyay, aki szenvedély játsszó volt s mindenáron játszani akart, oda jött hozzám. Én éppen akkor Kohárynéval, a községi orvosnak művelt, szép ifjú feleségével beszélgettem. Szunyay megszólított:

— Kedves Gyula tedd meg azt a szívességet, ülj le harmadiknak egy kaláber partihoz.

Sajnáltam ugyan Szuhayt ez élvezettől megfosztani, de kénytelen voltam neki megmondani, hogy fogadásom tiltja a kártyát. Koháryné nagyot nézett.

méért megfosztja a tisztviselőket hivataluktól és megélhetésük lehetőségétől, erőszakoskodik, dotációkat von meg, brutáliskodik, erőszakos uton óhajt katonát fogni, adót szedni s katonamundérba kényszeríti százezrek egyetlen kenyérkeresőjét. Megvásárolt sajtója pedig tele torokkal kiáltja a nemzet vezéreire fel: Ime a nemzet, melyet hatalmába kerített a „nyomor” és „szenvetés” s ezt te okoztad óh koalíció!

Azon nyargal a kormány és társai, hogy a többségnek kell az ország kormányzását átvenni, sőt a koalíció hibájának is felrótták, hogy annak idején a kormányt el nem fogadta. E vádak ellenében arra méltán kíváncsiak lehetünk, hogy milyen formában s mily feltételek mellett ajánlották fel a koalíciónak a kormányalakítást? Mert, hogy engedményeket ajánlottak volna, az nehezen tehető fel róluk. Mert engedmények mellett, a nemzeti eszmék diadala árán, nagyon szívesen állt volna a kormány élén akár Kossuth, Apponyi, Andrássy, Bánffy, vagy bárki más. Elveik feladása mellett, árulás árán azonban arra a kormányra senki sem vágyott. Mert vagy annak politikai elvek s akkor azok diadala kell, hogy az elvek megvalósítását is eredményezze, vagy pedig — s ez az, mit Bécsben a koalíciótól kérnek — a politikai elvek csak pusztában kiáltó szavakká alacsonyodnak.

De természetesen Bécsben azt jól tudják, amit mi tudni nem akarunk. Hogy tudniillik nekünk csak papiros, csak képzelt alkotmányunk van. Mi abban a hiszemben áztatjuk magunkat, hogy a többség elvének, ha az a jog és igazság alapján áll, — diadalmaszkodni kell. Bécsben ellenben úgy értik a mi alkotmányunkat, hogy ha bármely politikai vallás is kerül felszínre, azaz többségre, annak kutyakötelessége a

Bécs diktálta politikát akceptálni s az ő elveiket szolgálilag szolgálni.

Jól eső öröm árad az országban, hogy ez egyszer a koalícióban csalódott Bécs. Látják, hogy még van magyar vér, magyar jellem és elvhűség. A koalíció kormányt nem fog vállalni mindaddig, míg biztosítékot nem kap, hogy elveit parlamentáris uton érvényre juttathatja. Hintse bármily sűrűn Bécs konkolyát soraink közé, ügynökei az abszurdumok egész tárházát követhetik el velünk, mi és vezéreink szilárdan fogunk állni s tetteink zsinór mértéke a jövőben is csak a hazaszeretet, nemzetünk nagysága lesz.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jan. 23.

Fejérváry Géza báró miniszterelnök a koalíció kormányprogramjával, illetve békepontjaival utazott fel Bécsbe királyi kihallgatásra. Ez a mai nap szenzációja. Az optimisták erősen bizakodnak, hogy most már rövidesen meg lesz a várva várt béke.

Mi nem vagyunk optimisták, — tehát nem is hiszünk a béke sikerülhetésében. — Sokkal súlyosabb a helyzet és sokkal nagyobb kérdések forognak kockán, mintsem hogy a béke olyan hamar nyélbeütődjön.

A koalíció programja ma sem lehet más, mint félévvel ezelőt. A király ma is ragaszkodik ahhoz, hogy semmit sem ad, de reud legyen. Hogy lehessen ilyen két homlokegyenest ellenkező álláspontú egyszerre olyan közeledés, amely a békét jelentené?

A koalíció a szent ügy feladása nélkül nem mondhat le követeléseiről, még pusztá opportunitásból sem. A király — állítólag — háza méltóságának lealacsonyítása nélkül nem „ajándékozhat” vívmányokat. Miképen lehetne itt közeledés?

Az optimisták görcsösen ragaszkodnak ahhoz, hogy most már rendbe jön minden, mert a koalíció békepontjait a felség határozott akarata szerint a felelős miniszterium utján juttatta el hozzá . . .

Lári-fári ez az egész kijelentés. Szapanbuborék . . . Nem tekinti komoly küzdelemnek a mai állapotot az, aki ilyen kisinyességet tételez fel akár az egyik, akár a másik faktor részéről.

Vagy talán azt akarná elérni a király akarata, hogy a koalíció törvényes miniszteriumnak ismerje el békepontjainak átadása által a Fejérváry miniszteriumot?

Naiv ábránd volna . . . Senkit sem lehet kényszeríteni olyannak elismerésére, amit elismerni nem akar. Ha a koalíció bele is egyezne abba, hogy a Fejérváry kormány legyen a békeközvetítő, — ezzel még nem szolgáltatna bizonyosságot ennek a kormánynak alkotmányos és törvényes voltáról! — Idáig nem terjedhet a helyzetből levont kényszer — következtetés sem . . .

Mai politikai híreink itt következnek:

(A helyzet)

A helyzet nagyon súlyos. Justh Gyula képviselőházi elnök ma a Kossuth-utcai korzón így jellemezte ezt a mai állapotot:

— Furesa kis helyzet ez a mai. Haladó-párti felfogás szerint, ha a koalíció nem tárgyal, akkor ipso facto — hazaáruló, mert lehetetlen helyzetbe kényszeríti az országot. Ha pedig tárgyal, akkor kísüti, hogy paklizik és megint — hazaáruló.

Justh Gyulának ezen kijelentéséből — elhagyta azt a mondatot, hogy — haladó-párti felfogás szerint — valósággal tőkét kovácsolnak a kormány lapjai a koalíció politikájának támadásához.

(Békehírek.)

Kissé meglepetésszerűleg hatott a politikai világra az a hír, hogy Fejérváry Géza báró a koalíció békepontzataival utazott Bécsbe. Ezek szerint

— Hiszen én úgy tudtam, hogy maga a legnagyobb kártyás telán az egész vármegyében.

— Voltam! — szóltam a doktornénak.

— Volt? s most már nem kártyázik?

— Nem.

— Mióta?

— Körülbelül egy év óta.

— S mi birta rá, hogy abbahagyja a kártyázást?

Huzódottam a felelet elől, de a többi asszonyok, kik hallgatták a beszélgetést, erőlyesen követelték, hogy mondjam el az esetet.

Végre is kénytelen voltam leülni s beszélni kezdem.

— Tehát amint önök is tudják, én igen nagy kártyás voltam. Volt nekem egy jó barátom, Kászonyi Ödön. Talán ismerték is? Igen jó fiu volt, ifju feleségével példás családi életet élt, csak egy hibája volt: rettenetes kártyaszenvédélye. Ő volt az én állandó partnerem. Birtokaink közel feküdtek s mindennap összejöttünk kártyázni. Egy ízben Kászonyi nagy veszteséggel állt fel a kártyaasztaltól. Roppant bántotta ez a súlyos anyagi veszteség s mindenáron ki akarta volt kőszörülni. Ez volt a veszte. Egy éjjel elnyertem az összes pénzét. Kábult fejjel ment haza, de másnap ismét eljött. Bizott benne, hogy a szerencse megfordul s visszafogja nyerni pénzét. De a szerencse most is került. Egész reggelig kártyáztunk s elvesztette az ősi Kászonyi birtokot is. Ez megdöbbentette. Haláláppadt arccal nézett maga elé.

Nagy dolog is az, hölgyeim, elveszteni az ősi birtokot, az apák örökségét. Megszántam szegény Ödönt.

— Vegyük meg nem történeté a kártyázást — mondtam neki — visszaadom a birtokot a pénz fenntartásával.

Kászonyi haragosan kiáltott fel.

— Amit nyertél: tied! Egy Kászonyi nem fogad el könyörödmányt.

Elment; azt hittem nem fog vissza jönni többet, de harmadnap este megint el látogatott. Komoran ült le kártyáznai. Fanyar hangon mondá:

— Ez döntson! Minden vagyonomat felteszem. Aki ezt a játszmát megnyeri: azé lesz a készpénz, birtok, részvény, kastély, mindennel együtt.

A szerencse csodálatosan kedvezett: a játékot én nyertem meg. Szomorú barátomat vigasztalni próbáltam. Az elnyert vagyont nem akartam neki visszaadni, mivel ez a kísérlet már egyszer kudarcot szenvedett, hanem így szóltam hozzá:

— Kedves Ödön, te tudod, hogy én beteg ember vagyok. Tüdővésztes vagyok. Az orvosok csak néhány esztendődt jósolnak. Én tehát nem sokáig fogok élni. E nyert vagyont csak életemben akarom megtartani. Mivel nőtlen ember vagyok, végrendeletemben az összes, most elnyert vagyont neked fogom hagyni azzal a kikötéssel, hogy mondj le a kártyázásról, mert még újra el találád veszíteni.

Kászonyi reám nézett, aztán hirtelen megfordult s eltávozott.

Sokáig nem hallottam róla semmi hírt. Azt sem tudtam, hogy odahaza van e, vagy

más helyt. A birtok átvételével nem siettem, nem akartam barátomat otthonától, ősi kastélyától oly hirtelen megfosztani. Nem is törődtem az egész dologgal!

Egy csunya, szeles, sáros tavaszi napon, mikor az ember örül, hogy odahaza van, látogatóm érkezett. Miután nehéz léptei a folyosón végig hangzottak, ajtómon kopogtatott a váraiban vendég.

— Tessék! — kiáltottam, az ajtóhoz sietve.

Egy, az első pillanatra felismerhetetlen alak lépett be rajta. Ruhája tele volt sárral s az egész öltözet facsaró víz volt. Bozontos haja, kajla, haresabajusza, mely a tüskés, torzonborz szakállal egybenöve látszott: rémületes volt. Az egész alak egy utszéli csavargó benyomását tette reám. Előre lépett.

— Kászonyi Ödön vagyok — szólalt meg — ugy-e nem ismersz meg?

— Kászonyi? Valóban te vagy az Ödön?

A belépett nem szólt semmit rá, csak merően nézett reám.

— De mi történt veled? — szóltam ismét hozzá — hol jártál, miért jöttél?

— Leszámolni! — mondta, még mindig reám szegezve szemét.

— Kérlek! Mi tekintetben?

Kászonyi belenyúlt zsebébe s egy tucat piszkos kártyát húzott ki belőle.

— Eljöttem hozzád — szólott — egy utolsó kártya piszicra.

Bár elvesztem mindenemet, azért én még most is kászonyi Kászonyi Ödön vagyok! Érted? Ruhámat ne csudáld, a ruha

tehát a béke ügye a lehető legjobban állana, mert köztudomású tény, hogy a királynak az az álláspontja, hogy szó sem lehet béketárgyalásokról addig, amíg a koalíció nem az alkotmányos, törvényes és felelős (?) kormány útján tesz kezdő lépéseket.

A vezérőrbizottság tagjai úgy nyilatkoznak, hogy legfőbbjebb arról lehet szó, hogy Fejérváry Géza báró miniszterelnök *valamelyik vezető politikus kibontakozási tervével utazott fel Bécsbe.*

(Beszélgetés Kossuth-tal.)

Tudósítónknak tegnap este alkalma nyílt beszélni Kossuth Ferencel s megkérdezte, hogy van-e valami remény a kibontakozásra?

— Semmi sem lehetetlen — mondotta a koalíció vezére, akinek erős a hite, hogy az abszolutizmus üres rémitgetés és hogy nemsokára a király újra felveszi a béketárgyalásokat.

(Marostordamegye.)

Gróf Lázár István főispán fölmentésének hírére Marostordamegye jóléti bizottsága ma gyűlést tartott, melyen kimondták, hogy a kinevezendő főispánt törvényesnek el nem ismerik, be nem igtatják, beiktatásán részt nem vesznek, attól a tisztviselőket eltiltják, rendeleteit végre nem hajtják és felüggesztés esetén helyettesítéseket tőle el nem fogadnak, kormánybiztos kinevezése esetén pedig, minthogy ilyet törvényszerint nem ismernek, ugyanily eljárást követnek. Farkas alispán a főispáni hivatalt ma átvette, lezáratta és lepecsételtette. Itt az a hír van elterjedve, hogy Balla Gyula miniszteri tanácsos fog ide kormánybiztosként kinevezettni.

(Szatmár.)

A pénzügyigazgatóság ma átiratot intézett Szatmár városához, melyben a pénzügy-

miniszter meghagyásából kijelenti, hogy a fogyasztási adó részesedésének folyósítását megtagadja azon indoklással, hogy míg a város nem szolgáltatja be az önként befizetett adókat, addig kiutalást nem tesz. — A város jóléti bizottsága ennek kapcsán csütörtökön rendkívüli gyűlést tart.

(Fejérváry a királynál.)

Bécsből táviratozzák félhivatalosan: Ő felsége Fejérváry miniszterelnököt, a ki tegnap este Bécsbe érkezett, ma délelőtt 11 órakor magánkihallgatáson fogadta. A miniszterelnök 2 órai kihallgatásban részletes jelentést tett a koronának. — Fejérváry Géza báró *legfelsőbb óhajra* egyelőre még Bécsben marad.

Fejérváry miniszterelnök az audiencia után a magyar palotában reá várakozó újságíróknak kijelentette, hogy a királynak **az általános politikai helyzetről tett részletes jelentést.**

A „N. Fr. Pr.“ esti lapja azt a megjegyzést fűzi Fejérváry audienciájához, hogy a király valószínűleg holnap újból kihallgatáson fogadja Fejérváryt.

(Thaly Kálmán a helyzetről.)

Pozsonyi tudósítónk táviratozza: A Toldy-kör tegnapi közgyűlése a Thaly Kálmán föltűnést keltő módon reflektált a politikai helyzetre. Elnöki meggyűjtőjében ugyanis lendületes szavakkal felszólította Pozsony magyarságát, hogy a politikai pártállás és a rang különbsége nélkül egyesüljön a Toldy-kör zászlaja alatt. Mint történettudós igen sötétnek látja a nemzet legközelebbi jövőjét. Az ország ismét olyan borús időknek néz eléje, mint a minő Bach, Semerling ideje alatt

volt. Akkor is az irodalmi egyesületekben és társaskörökben fejtette ki a magyarság egyesült erővel nemzetfontartó működését és a nemzet és ereje akkor is diadalmaskodott. Thaly beszéde nagy lelkesedést keltett.

(Konferenciák.)

Vlassics Gyula volt kultuszminiszter ma meglátogatta Kossuth Ferencet, akivel a politikai helyzetről hosszasan tanácskozott.

(A Rudnay-affér.)

Kristóffy ma tudatta Rudnay budapesti főkapitánynyal, hogy *lemondását nem fogadhatja el.* Együttal felkérte, hogy állásában továbbra is maradjon meg. A hivatalos értesítés után Kristóffy délután meglátogatta hivatalában Rudnayt s vele hosszasan tanácskozott.

(Turócmegye ellentállása.)

Beniczky turócmegyei alispán mára megyei közgyűlést hívott össze. A közgyűlés előtt a megyei bizottsági tagok az alispán lakásán értekeztek, kimondván, hogy az *ellenállást folytatják.* Az értekezlet után a közgyűlési terembe vonultak, hol Kőcsön megyefőnök már elfoglalta az elnöki széket.

Mikor Kőcsön a közgyűlést megnyitni akarta, felállott Beniczky alispán és kijelentette, hogy *Kőcsönt főispánnak nem ismerik el és az elnöklési jog az alispánt illeti.* Miután a jegyzőkönyv vezetését a főjegyző is megtagadta, Kőcsön saját titkárárt kinevezte tiszteletbeli főjegyzőnek.

Erre a bizottsági tagok a *Kossuth nóta éneklése mellett mind kivonultak* a teremből s az alispán hivatalos szobájába mentek, ahol *megtartották a közgyűlést* és kimondták, hogy a **passiv rezisztenciát fenntartják.**

ugy sem számít. Nem a külső teszi az embert, hanem az értelem! Érted?

Különösnek találtam barátom szavait, de azért helyben hagytam mondását.

Kászonyi reám se hallgatva folytatta tovább:

— Piszkos, sáros, rongyos a ruhám, de azért eljöttem, mert el kellett jönnöm. Kezestül törtem minden akadályon, visszavertem az én fegyverével minden támadást, kijátszottam az ellenem szőtt cselszövényeket, megcsaltam mindenkit, megcsaltam magam, meg foglak csalni téged is! Ha, ha, ha!... Itt vagyok, mert ütött a bosszu órája. Véget vetek piszkos kártyacsalásaidnak.

Nem bírtam szólni, ámulva hallgattam. Különös beszédét nem bírtam megfajteni.

Tudom, ne is tagadd — folytatta — hamis kártyával játszottál. Ezért nyerted el mindenemet. De most nem fogsz ki rajtam! Magam hoztam kártyát. Itt van! Látod? Embert öltem érte, de jó, nem hamis. Ezzel fogunk kártyázni. Életre — halálra. Ha te nyered meg: én lövöm főbe magam; ha te veszíted el a játékot! téged lölek le! — Érted?

S nagyobb bizonyosság kedvéért egy pisztolyt húzott ki zsebéből.

Egy rémitő gondolat villant át agyamon:

— Ez az ember örült! Megörült abba a gondolatba, hogy elveszítette mindenét! Rettenetes! S én most itt állok egy örülttel szemben! Ki vagyok téve örülségének! Ha kiáltani merek, ha el akarnék menekülni: menihetetlenül agyonlő.

Kénytelen voltam engedelmessé válni fel-szólításának s leültem a kártyasztalhoz.

Azonnal osztott kaláberhez s atsutnak ki is csapta a veres alsót.

Mivel ő osztott, én voltam az első s nekem kellett először szólni felveszem — e a játékot avagy nem?

Lázasan szedtem össze a kártyáimat. Középs kártyám volt, de mivel nem volt elég erős kártyám a veresből, nem mentem be.

Kászonyi kajánul mosolygott s felvette a küzdelmet, mint játszó. Kiosztotta a talont. A szerencsém kedvezett, mind a négy talon kártya bevágott. Elbízta magam s egy kisse visszanyerve nyugalmamat mondtam:

— Quart! — contra!

Kászonyit nem lepte meg a kijelentés.

— Quint, bélacassa, — recontra! — szólott még nyugodtabban.

A lélekzetem elállott. — Quint, bélacassa? Ez annyit tesz, hogy 5 százhusz egység előnyvel kezd, míg az én quartomat lerontja az 5 quintje! Tőnkre vagyok téve! Biztos, hogy 5 nyeri meg. S mi lesz akkor? Igéretét megtartja: agyonlő s végrendeletemet megkerítve visszakapja birtokát s mindenki azt hiszi, hogy öngyilkos lettem!... És ha én nyerném meg s ő főbe lőné magát: mindenki azt hinné, én lőttem agyon. Minden bizonyíték ellenem szólna. Kétségbeesítő helyzet!

Igyekszem minden erőmet összeszedni, minden tudásomat érvényre emelni! Nem sikerült!... A szerencse mindég Kászonyinak kedvezett. Legjobb kártyáimat le-

ütötte s a sok atoutjával kiszedte minden kártyámat.

Pokolbeli kínokat szenvedtem el a játék alatt! Mikor vége volt a játéknak, már alig voltam eszméletemnél!

Kászonyi számolni kezdte a kártyákat. Bár halványan, de emlékszem, hogy fényesen megnyerte a játékot. Most már ígérete köti, hogy agyon löjjön.

Annyira fásult voltam, hogy nem éreztem semmit, némán vártam a lövést.

A szobában siri esend honolt s még a lélekzetvétel sem volt hallható.

Kászonyi felhuzta pisztolyát s két lépésnyiről célba vette a homlokomat. Számolni kezdett:

— Egy!... Kettő!... Három!...

S a helyett, hogy elsütötte volna, földhöz vágta a pisztolyt s felkacagva elrohant.

Sokáig nem bírtam mozdulni helyemből. Az izgató jelenet roppant hatással volt reám. Csak nagynehezen nyertem vissza nyugodtságot.

... Másnap ezt olvastam az újságból, hogy Kászonyi Odön, egy tönkrement birtokos, ki több hónapig az örültek házában tartózkodott, észrevétlen pillanatban kiszökött az intézetből s azóta nyoma veszett...

Lelkiismereti furdalásomban még aznap átadtam az elnyert vagyont Kászonyinak, de egyben megfogadtam, hogy többet kártyát, melylyel ily nagy szerencsétlenséget lehet okozni, nem veszek a kezembe, ezért nem kártyázom most sem!...

Kovács Gusztáv rosszabbul van. Az új főkapitány.

(Saját tudósítónktól.)

— jan. 23.

Kellemetlen hír érkezik Budapestről Kovács Gusztáv állapotáról. Az elpáholtság meggyefőnök a hiradás szerint mégsem az a vasszervezetű ember, aki kibírhathat olyat is, amiért más örökös nyomorúsággal fizet meg.

A sok lelki vívódás — úgy látszik — késlelteti a meggyefőnök felgyógyulását. Ha a lélek betegsége gyógyulni kezd, valószínű, hogy a testi fájdalmak is hamarosan megszűnnek.

Mai hiradásunk egyébként a következő

Kovács Gusztáv állapota.

Kovács Gusztáv állapota válságosra fordult. — Fejsebe gennyesevésnek indult és a korához képest erős szervezetű ember az utóbbi néhány nap alatt szinte vázzá lett. — Egy régi bizalmasa, a kit halaszthatatlan fontos ügyben fogadott, úgy nyilatkozott, hogy tegnap, a mikor látogatást tett a főispánnál, a nagybeteget pamlagon fekve találta. Jobb kezét még ma sem használhatja s roppant fájdalmakról panaszkodott. Látogatója vigasztalóan felemlítette, hogy Debreczenben elült a szenvedelem és passzív rezisztenciával, csöndben készülnek a huszonhetediki installációra. A sebesült főispán, a ki kinjaitól alig képes beszélni, szaggatottan felelt:

— Huszonhetedik? Mi lesz akkor? Bajosan megyek én Debreczenbe. Attól félek, hogy egész máshova megyek: messzibbre. A fejsebem napról-napra rosszabbul van. Oda vagyok én barátom teljesen.

Nem lehet tudni, hogy a meggyefőnök aggodalmai mennyiben alaposak. Ha tényleg annyira rosszul van Kovács Gusztáv, ahogyan ő maga elmondja, — abban az esetben nagyon kellemetlen következ nényekkel járna az elpáholás a szabadlábbon levő terheltekre nézve.

Ki lesz a főispán?

Hogy Kovács Gusztáv betegségről riasztó hírek keringenek, időszerűvé lesz az a kérdés, hogy visszajön-e egyáltalán az elpáholtság meggyefőnök? És ha nem jönne vissza, — ki vállalkozik hát a debreceni főispánságra?

Esen kérdésekre egyelőre nem lehet biztos feleletet adni. A levegőben lóg ugyan az az ellenrizhetetlen forrásból kikerült hír is, hogy Boda Dezső kormánybiztos lesz az új főispán, mindamellett biztosat nem lehet mondani.

Ezért csupán a hírszolgálat kötelességéből kifolyólag adjuk közre a különféle kombinációkat. Egyelőre teljes bizonytalanság uralkodik az egész vonalon.

Az új id. főkapitány.

Tóth János buzgó és fáradságos szolgálataiért jutalmát már elnyerte a kormánytól. A belügyminiszter rendőrtanácsossá léptette elő. Ilyenmódon a budapesti államrendőrségnél szükség lett rá, miután a rendőrtanácsosok nagy részét egyrészt szabadságot, másrészt nyugalomba küldték. — Egyébként is Tóth nagyon megunt már a debreceni kirándulást és napok óta hangoztatja, hogy nagyon szeretne szabadulni.

Vágya teljesült. Fővárosi tudósítónk jelenté telefonon, hogy dr. Vaday László, a Tóth János helyére kiszemelt id. főkapitány ma este már el is utazott Budapestről Debreczenbe.

Ugy hisszük, hogy Vaday ur kevés vizet fog zavarni nálunk és aligba lesznek kóvér és zsiros vadai.

Ha igaz a közmondás, hogy egy szójáték biztosabban öl az Uchácius ágyunál, úgy Vaday urat eleve tönkretesz az a sok szójáték, amire vezetékneve alkalmat ad.

A kormánybiztos látogatásai.

Boda Dezső kormánybiztos ma délelőtt felkereste hivatalában Kovács József polgármestert és hosszasan értekezett vele. — A beszélgetéshez a rendőrség újjászervezésének kérdése szolgáltatott bő anyagot.

A kormánybiztos közölte a polgármesterrel azt is, hogy a belügyminiszter Tóth Jánost felmentette s helyébe id. főkapitányul Dr. Vaday László budapesti rendőrfogalmazót nevezte ki.

NAPI HIREK.

Gyulai Pál 80-ik éve.

(A Csokonai-Kör üdvözlöte.)

— jan. 23.

Említettük már, hogy a Debreceni Csokonai-Kör elhatározta Gyulai Pálnak, a nagyevű költőnek és írónak, 80-ik születése napja alkalmából való üdvözlését. A lelkes hangú üdvözlő irat a következő:

„Méltóságos Uram! Mélyen Tisztelt tanár Ur!

A debreceni Csokonai kör választmánya hódoló tisztelettel üdvözlöi Méltóságodat 80-ik születése napja alkalmából. A nagy kor, a bibliai éveket meghaladó öregség az isteni gondviselésnek különös áldása, amelynek magaslata előtt lehetetlen elfogódottság nélkül megállani. Mennyivel mélyebbnek kell a meghatottságnak lenni, ha az a magaslat, amelyre az isteni jószág az öreg embert emelte, nemcsak az évek hosszú során nyugszik, hanem a becsületes munkának, az igazság nehéz harcának, az irói nagy alkotásoknak, a költői örökbecsű műveknek gránitkövein emelkedik.

Valóban, ha végighordjuk tekintetünket azon a 80 éven, amellyel a sors megajándékozta Méltóságodat, egy nagy, sikerekben gazdag, példaképül szolgáló, szép életet kell látnunk. Látjuk Méltóságodban a magyar demokrácia szellemi képviselőjét, aki kora ifjúságától késő vénységéig fáradságos munkát, a szó és toll emésztő munkáját végezte, látjuk Méltóságodban az igazságnak, a politikai, irodalmi és művészeti igazságoknak bátor hirdetőjét, aki a maga meggyőződését, megfontoláson és tanulmányon alapuló ítéleteit kimondotta még akkor is, ha a nemzet elfogultságát, a nép hiúságát, a közönség bálványimádását találta is magával szemben; látjuk a nagy tanítómestert, aki nemcsak az ifjúságot oktatja a tudás kat-hedrájából jó izlésre, tisztult felfogásra, szellemi nagyjainak helyes megbecsülésére, hanem bírálatával, alkalmi beszédeivel, ünnepi szónoklataival a hallgatók és olvasók ezreit vezeti a műveltség, az irodalom, a stílus szövevényes utjain; mindnyájunk, a jelen és jövő nemzedékeknek tanítómesterévé vált Méltóságod, midőn mint a legfényesebb magyar elmék rokon lelkü tolmácsa fölirta előttünk a magyar költészet sokszoros gazdagságát, midőn felnyitotta szemünket Vörösmarty ragyogó költői nyelvének, Katona tragikái eréjének, Kemény finom lelki rajzainak, Petőfi végtelen egyszerűségének és mérhetetlen nagyságának, Arany szerkesztő és jellemző művészetének meglátására, megértésére és így öntudatos élvezésére.

S ezt az érdekes életet besugározza a költészet fénye is, amely mély érzésű dalok-

ból, valamint művészi alkotásu elbeszélések-ből és rajzokból, a magyar széppróza e re-mekeiből árad Méltóságodra, a legnagyobb magyar költőknek nemcsak hivatott magyarázója, hanem méltó követőjére is.

Midőn Méltóságodnak nemzetoktatói nagy munkássága, igazságfelderítő éles elméje, irói és költői művészete előtt hálás elismeréssel ismételtén meghajlunk, kérjük a Mindenható Istent, hogy a testi és szellemi erő teljességében még sokáig tartsa meg Méltóságodat, Mélyen Tisztelt Tanár Urat, a ki iránt vágyunk a Csokonai-kör választmánya nevében.

Debreczenben, 1906. jan. 20.

Hazafias üdvözléssel Géresi Kálmán, a Csokonai-kör elnöke, Kardos Albert, a Csokonai kör titkára.

Napról-napra.

— január 23.

Kristóffy és Rudnay ur
Hajbakapának cudarúl.

A vén Géza dühbe jön máris,
Cikkeket ont a kalamáris.

A látvány szörnyen kellemes,
Nekünk nevetni érdemes.

Ha három ördög összezördül,
Tán a becsület is kiszöldül.

Hagy szidják egymást csufosan,
Mindhármoknak — igaza van!

A filléres bankok.

— jan. 23.

A szegénységnek legnagyobb jele, hogy a filléres bankok gomba módra szaporodnak. A nép érezve szegénységét, fűhöz fához kapcsol, hogy megélhessen, hogy magát a nyomortól megmentse.

Hogy pénzt kaphasson, előállít két kezet, ezek sokszor nem éppen a legbizhatóbbak, de annyijok mégis csak van, hogy fizetéseképtelenség esetén a bank követelését rajtok megveheti.

Ha egyik bankban kimerül valamelyiknek a hitele, megy a másikba s ott is szerencsét próbál, befizet egy csekélységet s mindjárt kap erre egy bizonyos összeget, mert maga mellé két kezet állított.

Igy aztán, mint nálunk is, előfordul, hogy egyesek minden banknak tagjai, illetve mindenkinek adósai. A bank jó üzleteket csinál, népünk pedig szegényedik, még pedig rohamosan s észre sem veszi, hogy egyszer a bank csak mindenére ráteszi a kezét, mert a fizetéseképtelenség okvetlen bekövetkezik.

Ha nézzük, hogy mily rohamosan szaporodnak az efafta filléres bankok s hogy ezek a bankok mily nagy nyereséggel zárulnak le, úgy viszont kétségbeesztő a helyzet s bátran lehet állítani, hogy ezek a bankok teljesen népünk kiszípolozására vannak irányítva. Az üzlet lássék bármily tisztességesnek is, de csak csalétek az a nép részére, mely már úgy is pusztuló félben van; de még van benne egy kevés sajtolni való s a filléres bankok azok melyek végre a halálos döfést ejtik népünkön.

Hátra aztán nem marad más, mint a koldustarisznya vagy a kivándorlás.

— 6.

— A városi zárszámadás. A városi számvétségnek serényen folynak az évi zárszámadás előkészítésére szolgáló munkálatok. A főkönyvek lezárása most van tolyamatba és az összes munkálatok márciusban fognak elkészülni. Ez év április végén már az összes bizottságok letárgyalják a zárszámadást, úgy hogy a májusi közgyűlésen már le is tárgyalhatjuk.

— Szakosztályi választmányi ülés. A pintér szakosztály választmánya holnap délután 3 órakor az ipartestület tanácstermében ülést tart. — Az ülésen a legközelebb megtartandó előjárásokról és egyes tárgyait készítik elő.

— Kereskedő ifjak vigalma. Meghívó küldetett szét az 1906. évi február hó 10. dikén, szombaton, Debrecenben az „Arany Bika” szálló dísztermében a kereskedő ifjak társulata által rendezendő házas jellegű zártkörű táncestélyre. Kezdeté este 9 órakor. — Jegyek csak a meghívó előmutatása mellett: Zádor Lajos utóda Molnár Ferenc és Szabó Lajos fiai urak üzletében és este a pénztárnál; páholy jegyek pedig ugyancsak Zádor Lajos utóda Molnár Ferenc ur üzletében válthatók. Személy jegy 3 kor. Család jegy három személyre 8 korona. — Páholy-jegy 10 korona. Felülíratások a társulat könyvtára javára köszönettel fogadtnak a hirtalpig nyugtáznak.

— A Kereskedelmi Csarnok estélye. Igazán élvezetes és művészi becsű estélye lesz szombaton a Kereskedelmi Csarnoknak. Két kedves műkedvelői szám mellett két fővárosi művész erő fogja gyönyörködtetni a közönséget. Helyi műkedvelőink Widder Erzsike k. a. egy szellemes magánjelenettel, Unger Lajos mérnök pedig művészi gondoska játékaival szerepel a műsoron. A fővárosi művész vendégek közül ünnepi helyen említjük L. Komáromy Mariska urnót, a magyar hangversenytermek legzebb hangú énekesnőjét, a ki műsora legdóbtóbb dalaival vesz részt az estélyen. Kíséretében Iványi Dezső, a Magyar Színház énekes komikus, a legügyesebb előadók egyike jön, a ki szintén két számmal szerepel a műsoron. A meghívók ma mentek szét.

— Az állandó színházvizsgáló bizottság ma délután 5 órakor színház vizsgálatot tart. Ez alkalommal nem mulasztottuk el a bizottságot figyelmeztetni arra a botrányos állapotra, melynek a földszint baloldali meliék helyisége az oka. Az egészségügyi szempontoknak egy cseppet sem megfelelő helyiség oly büzi terjeszt, mely nemcsak a földszinti folyosó levegőjét fertőzti meg, hanem az átkos szag még a nézőtérre is behatol, úgy hogy az uri asszonyok nagyon gyakran kénytelenek illat szerrel áztatott zsebkendőjüköz folyamodni. A színházfelügyelő tanácsnokot már többször figyelmeztettük erre a bagosi nemzeti színházba illő állapotra, de nem intézkedett. Ezúttal a színház vizsgáló bizottság figyelmét hívjuk fel, s reméljük lesz is felszólalásunknak fogánatja. Ha másért nem is, már csak azért, hogy a bizottság tagjai is járnak színházba.

— Garázdálkodó festő segéd. Valamelyik külsőri kocsmában a kellettnél többet beszedve a jóból, kegyetlenül beruggott állapotban baktatott hazafelé. Mandel Lajos szobafestő segéd, miközben a Tizenháromváros utcán mentében éktelenül ordítva döngelni kezdte botjával a 7 ik számú ház falát. Lármájára a házbéliek közül figyelmes lett az utcai lakásban lakó Varga Imréné és a zaj okát megtudandó kiküldte Ferencsik János hetesét, aki a garázdálkodó részeg alakot rendreintette, de vesztére, mert az akkor ellene fordult és úgy kupán cserdítette, hogy nyomban elborította a vér s azután elmenekült. A súlyosan sérült hetes feljelentésére a rendőrség megindította ellene az eljárást.

— Kanyaró járvány. A járványos betegségek sehogyan akarnak megszűnni. Debrecen egyik kerületében újra fellépett a kanyaró. E veszedelmes járvány egvébbként most a környékre is kiterjed. — A Halápon legutóbb 17 iskolás gyermek betegedett meg kanyaróban. A főorvos előterjesztése alapján ezért a Halápi iskolát két nétre bezárák.

— A magyar birodalom népesedése november hónapban. A „Statistikai Havi Közlemények” most megjelent november havi füzeté szerint a m. é. november havában

50 253 gyermek született élve a magyar birodalomban, az elhaltak száma pedig 36.504 re rugott, úgy, hogy a természetes szaporodás 13.749 et tett. A között számokból a társországokra esett 6295 élveszületés, 4823 halálozás és 1472 főnyi szaporodás. Az előző év november havi eredményeivel szemben az 1905. évi november igen kedvezőtlen eredménnyel zárult. A születések száma 8200-zal volt kevesebb mint 1904. évi novemberben, a halálozás ugyan szintén kisebb volt 3200-zal, a szaporodás tehát 5000-rel maradt alatta az 1904. évi eredménynek. A lefolyt 11 hónap adatait tekintve még kedvezőtlenebbnek mutatkozik az 1905. évi eredmény az előző évihez képest. A születések száma 31.600-zal kevesebbedett, a halálozások száma ellenben közel 64.000-rel növekedett a 11 hó alatt, úgy, hogy a természetes szaporodás több, mint 95.000-rel kevesebb a múlt év első 11 hónapjában, mint az 1904. év megfelelő időszakában. Legtöbb születés történt aránylag a Tisza balpartján (ezerre 277), legkevesebb a Tisza-Maros szögén (2.25). A halálozás aránya szintén a Tisza-balpartján (1.93) volt a legmagasabb, míg a legkedvezőbb arányszámot a tekintetben a Duna-Tisza köze (1.71) tünteti fel.

— Az idei tél. Egy angol meteorológus érdekes megfigyelést közöl a mostani téli időjárásról, a mely egész Európában abnormális enyhe. A mint nálunk, éppen úgy Közép- és Nyugat-Európában napfényes idő volt az utolsó hetekben és a randes januári nagy hidegről szó sem lehetett. Angolország déli vidékein elfelejtik a havat és a jégcsap legfőjebb ha a karácsonyi és ujévi üdvözlő képeslapokon szerepel. Biarritzban éppen a nagy meleg miatt panaszkodnak az emberek és Montreuxben teljesen áprilisi, sáros, esős és meleg az időjárás. Svájcban nincs hó, elolvadt mind és délkeleti Európában meleg homokvihart jelentenek és földrendést. Viszont Egyiptomban rendkívüli hidegről panaszkodnak az utazók; huszonöt év óta nem sülyedt ott annyira le a hőmérő. Eppen úgy Ausztráliából is azt jelentik, hogy a nyarat kellemetlen hideg idő szakította félbe. — A dél európai homokvihar arra mutat, hogy egész Dél Európa fölött levegőáramlás van, a mely a Szahara meleg homokját idáig elhozta. Kétségtelen, hogy a keleti és nyugati félgömb időjárása között is bizonyos összefüggés van és pedig miadig ellentétes.

— Kereskedő ifjak táncestélye a Bikában. Az idei farsang mulatságai között talán egyszem lesz olyan kedves Karnevál hercegnek mint a debreceni kereskedő ifjak társulata által február 10 én tartandó tánc estély. Az Arany Bika termét kiváló gondal pazar díszítéssel készítik elő. A mulatság házas jellegű fogva fasztela kellemes szórakozást fog nyújtani úgy a hölgyközönségnek, mint a debrecen nemesein érző főnökeinek is; akik különösen az idén szép megnyilatkozását adták a fiatal generáció iránt érző rokonszenvüknek. A rendezőség élén Kontsek Géza elnök buzgó szorgalommal fáradozik a mulatság sikerén. A meghívók nagyobb része szétküldettek, ha azonban tévedésből valaki nem kapott sziveskedjék című Prohánka Lajos jegyzőhöz (Csapó u. 4.) bemandani. A hölgyközönség ezen felül igen kedves meglepetésben is fog részesülni, mert a kereskedő talentum minden izlésével olyan táncrendet választott a rendezőség, amire méltán s joggal mondhatni páratlanul áll az eddigi farsang összes bál- és táncestélyein.

— Az elüztött gyermek öröksége. Harminc-harmincöt évvel ezelőtt egy koldusoktól hátrahagyott négyéves kis parasztfiút talált Kistanizsán egy német-szentmiklósi polgárember. Megsajnálta és haza vitte falujába. Házához vitte, felnevelte s miután neki gyermeke nem volt, mindenét ráhagyta. Mindaddig a talált gyerek kiletéről semmit sem lehetett tudni, a míg a katonasághoz való behívó őt fel nem találta és ennek folytán megtudta Tóth Pál — ez volt a talált gyermek neve — hogy ő Lentikápolnára való, apja Tóth János. Egy izben el is ment szülőfalujába, de ott sem apja, sem mostoha anyja felismerni nem akarta, de azt megtudta mégis, hogy őt mostoha anyja adta a

koldusok kezére és így jutott el Kiskánizsára, majd Német-szentmiklószra. — Néhány évvel ezelőtt azonban a sors szörnyű boszút állt a rossz szülőknél, mert egy ember, a kit fiuként házukhoz fogattak és ki is házasították, hogy vagyontuk megkaphassa, borzasztó kegyetlenséggel meggyilkolta őket. — Elég nagy vagyon maradt utánuk és most miuthogy leszármaszó örököseik az elhaltaknak ninesen, a koldusoknak adott fiu igényli egyedül az egész hagyatékot és az oldalági örökösök ellen meg is indította a zalaegerszegi törvényszék előtt a pert.

— Az agyvelő súlya és az életpálya. Matiegka 235 agyvelőt vizsgált meg, a melyek gazdái a legkülönbözőbb osztályokhoz tartoztak, s úgy találta, hogy 1500 gram az olyan egyének agyvelőjének legnagyobb közepes súlya, a kik felsőbb képzettségben részesültek, vagy felsőbb iskolát kívánó életpályán (nagyobb rangú tisztviselők, orvosok működtek s a kik aránylag kevés izommunka mellett a testjöl táplálását biztosították. A legkisebb átlagos súlyt a szemléleg alig képzett napszámosságok és nem önállóan dolgozó iparosok agyvelőjén tapasztalta (1410—1413 gram) A köztözönközéphez tartozók (felügyelő, szolga, rendőr), misrészt az önálló iparosok, kőművesek és más hivatasbeliek, a kiknek foglalkozása nagyobb szellemi munkát tételez föl (tanítók, zenészek, fotográfusok, üzletemberek, kis tisztviselők stb) A napszámosságok agyvelőjének átlagos súlya 1436 gram, az utóbb említett foglalkozásbelieké átlag 1450 és 1470 gram közt váltakozik.

— Miért ugatja meg a kutya a holdat? Hogy miért ugatja meg a kutya a holdat, azt egy természettudós a következőképpen magyarázza meg. Ő az állatokat két nagy csoportra osztja fel. Az első csoportbelieknek szemök jobb s itéletükben arra támaszkodnak, a másik csoportbeliek szemégyenge, nem megbízható, hanem szaglásuk igen kitűnő s minden tekintetben rábízják magukat, szerinte intézik minden cselekedetüket. A kutya ide tartozik. — Mint ilyen orra után iaduló állat, a Holddal szemben igen különös helyzetbe jut. Minthogy ugyanis az ő alapérzéke a szaglás, a látás pedig csak alárendelt szerepet játszik szemléletében és cselekedeteinek intézésében: a Hold fényének szemére való hatása, melyet szaglással nem érzékelhet, olyan fatális, úgy mond, mintha mi valakit beszélni hallunk, a nélkül, hogy láthatnók, vagyis a kutya látja a Holdat, de szagolni nem tudja, tehát körülbelül úgy gondolkodik, hogy „miféle csudadolog az ilyen, melyet mellékerzéssel, a szememmel észreveszek, de az én alapérzésem, az orrom, a mely mindenről felvilágosít, semmit sem mond róla!” — A kutya gondolkodásmódjának magaslátára helyezkedve, csakugyan elgondolható, milyen fatális helyzetet teremt megdöbbentő szemlélet az ő lnyében. Keserves vonítása talán panasz, vagy éppen zugolódás a természet rendje ellen, mely az ő szempontjából ez esetben teljesen rossz és érthetetlen.

x LETZTER JÓZSEF fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterem Piac utca 44. sz. Ujfalu-sy-ház. Állandó fényképfelvételek a műterem kapubejárásánál levő rakatban.

x Nincs többé hajhullás. Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az Iziz hajszesz. Két-három heti használat után a legerősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenki használhatja. Ára csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben Szilcz Ferenc gyógyszerárában, Piac-utcán.

x Ujítás képkeretekben. Üzletemben a legmodernebb képkeretek készítettnek, aquerellek, krétarajzok, vagy bármilyen más képekhez tetszés szerinti kivitelben. — Felhívom a t. c. vevőközönségre a kirakatonban kiállított rámak megismerésére b. figyelmét. Pongrácz Géza papírgyári rakatára a Bika-szálloda mellett.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

Eladó házhelyek.

Vecsey-Bruckner-féle kegyes alapítvány folytán a debreceni ref. Egyház tulajdonát képező azon földterület, mely a hadházi-ut mentén az Apafy utca és Ferencz József lovasági laktanya között fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké földarabolatván: e házhelyek mérségtelt áron s igen kedvező részlet zetési föltételek mellett eladók.

Értekezhetni Márton Imre egyház ügyvédnél Piac u. 44. sz. alatt.

Debrecen, 1905. április 20.

A debreczeni ref. egyház küldöttsége.

Szőlővessző

A világhírű

'Delaware'

adja a legjobb bort!

Oltani permetezni nem kell.

a szőlészet kinose.

A phyloxerának ellent áll!!

Leírását és árjegyzéket ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok mérségtelt áron kaphatók! nagymenyiségű sima és gyökeres

DELAWARE vessző eladás.

Czím:

Szigyártó és Takács.

Telep: Alsó-Segesd.

Központi iroda: Felső-Segesd, Somogy-m

Tiszavidéki Mező-Gazdák szövetkezete

DEBRECEN, S. échenyi utca 1. Telefon 458.

Az 1906 ik évi I számú árjegyzékünk: vetőmagvak, takarmánycikkék, kőszén, műtrágyafélék, szalonna és zsír, olaj és kenőcsök, zsákok és ponyvák, gazdasági és technikai cikkek és gőzeke bérszántásról megjelent és kívánatra bérmentve küldjük.

Olasz ciroktermelésre

vonatkozó előnyös feltételekről, — holdankint 40 korona kamatmentes előleg-nyújtás stb. — késséggel szolgálunk felvilágosítással.

Egyben felhívjuk a t. c. gazdaközönséget a szövetkezetünkbe való belépésre.

Hirdetések művészi illusztrálása, szövegezése, eredeti tervezetek kidolgozása és előleges költségvetések teljes díjtalanul.

GOLDBERGER AV.
BUDAPEST, V. VÁZSI UTCA 20. — HIRDETÉSI IRODA.

A legjobb arczsépitő szor a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

mely az arczot tisztítja, fehéríti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan. Epe-szappan.

Kitűnő toiltott szappanok a kenőcs használatahoz

Serail-crème. uappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arczpor három színben, fehér, rózsza és oréza

1 doboz ára 1 korona.

Szerail-szájviz. A legjobb szájviz.

Egy tégely ára kor. 4 fillér.

Egy kis tégely ára 70 fillér.

Kapható: dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerész uraknál, valamint Jóna és Jóna urak droguerájában

Továbbá a készítőnél: ROZSNYAI MATYÁS gyógyszerertárban Aradon szabadság-tér, valamint minden más gyógyszerertárban

A Magyar Fém- és Lámpaáru-gyár

részvénytársaság gyári raktára

DEBRECENBEN,

Piac-utca. (Simonffy-utca sarkán.)

Gyár: Budapest-Kőbányán.

Ajánlja gyártmányait:

Pompás csillárok, asztali és függő lámpákat valamint egyszerű lámpákat közönséges használatra.

Légszusz- és villany-csillárokat

állványok, íróasztali berendezések, gyertyatartókat stb legmérsékeltebb gyári árak mellett.

Ugyanitt kapható valódi amerikai Petroleum

Kiváló olaj

melye kizárólag gyár számára gyártatik, tiszta, szagtalan és robbanhatatlan.

Helyben minden mennyiség házhoz szállittatik.

Legujabb találmány!

Szabadalmazott

Attila Szesz Izzófényégő

bármely lámpára alkalmazható.

Pserhofer-pilulák

valódiak csak ezzel a vörös fölírassal. „J. Pserhofer“.

József császár ideje óta tehát több mint 120 év óta mint legrégibb, fájdalom nélkül hashajtó háziszert ismerik és sok orvos sürgösen ajánlja a rossz emésztés és dugulás minden következménye ellen, mint az epecirkuláció závara, májbaj, szélkolika, aranyér, a belek petyhüdsége stb., vértisztító tulajdonságai következtében kitűnő vrszegénység, ideges ffaajás, sárgaság stb. esetén.

1 skatulyácska 15 pilulával . K. —.42
1 tekercs 6 skatulyácskával . K. 2.10

A Pénz előleges beküldése esetén ára portómentes megküldésével együtt

1 tekercs Korona.	2.60	4 tekercs Korona	8.90
2 " " "	4.70	5 " " "	10.50
3 " " "	6.80	10 " " "	18.50

Egyedüli készítőhely,

Pserhofer J. gyógyszerertára

WIEN, I., Singerstrasse 15.

Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank

ALAPÍTOTT 1869-ben.

DEBRECEN (Iparbankudvar)

MAGY. KIR. OSZTÁLYSORSJÁTÉK Főelárusítója.

Betéteket elfogad. Kölcsönöket nyújt váltókra és ingatlanokra. Törlesztéses kölcsönöket nyújt 600 kornán felül ingatlanokra, (földbirtok és házakra.) Tőzsdei megbízásokat teljesít értékpapírok vételére és eladására. Kölcsönöket ad értékpapírokra, záloglevelekre, vidéki pénzügyi részvényeire és ékszerekre. Ércpénzeket vesz és elad.

Ugyanitt elfogadtatnak még tagjelentkezések a

C. SORSJEGYCSOPORTBA

mely 100 drb, 3% magyar jelzalog sorsjegy együttes megvásárlására alakult havi 10 forint befizetéssel.

Bővebb felvilágosítással szolgál fenti intézet.

LÁSZLÓ JÓZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

KÖNYVEK,

folyóiratok,

ÁRJEGYZÉKEK,

számlák,

ZÁRSZÁMADÁSOK,

BÁLI MEGHIVÓK,

TANGRENDEK,

FALRAGASZOK,

KÖRLEVELEK,

a legszebb kivitelben.

a „SZABADSÁG”

pol. napilap,

kiadóhivatala.

A legdivatosabb betűkkel ellátott,

gyorsajlóval felszerelt

KÖNYVNYOMDA,

hol mindennemű

NYOMTATVÁNYOK

izlésteljesen, gyorsan és pontosan, a legolcsóbb árak mellett készíttetnek.

HIRDETÉSEK

a

„SZABADSÁG”

részére

jutányosan felvételnek.

A

„SZABADSÁG”

a legnagyobb és legelterjedtebb politikai napilap.

ELOFIZETÉSI ÁR:

Helyben:

Egész évre 12 kor.

Fél évre 6 kor.

Negyed évre 3 kor.

Vidéken:

Egész évre 20 kor.

Fél évre 10 kor.

Negyed évre 5 kor.